

Tučapský, Antonín, pedagog a skladatel, narozen 27. 3. 1938, Opatovice u Vyškova, zemřel 9. 9. 2014, Londýn.

Už ve svých prvních letech na obecné škole v Opatovicích měl Antonín Tučapský touhu zapisovat si své hudební nápady. Přivedl ho k tomu syn tehdejšího řídícího Viktora Halady. Během studia na měšťanské škole v Dědicích se učil hře na housle a klarinet. V roce 1941 se s rodinou přestěhoval do Medlovic, kde začal působit v dechové kapele a hrál příležitostně na svatbách a pohřbech. Ve Vyškově se začal učit i hře na klavír u Františka Sypěny. Tam začal také hrát v symfonickém orchestru, který založil Jan a Bohumír Štědroňovi.

Roku 1943 byl přijat na Učitelství ústav do Kroměříže, avšak kvůli omezení stavu studentstva byl po dvou týdnech přeložen na Učitelství ústav ve Valašském Meziříčí. Tam se hudbě vyučoval u Václava Dittricha a zpíval ve sboru druhý tenor. Školu úspěšně dokončil 13. června 1947 maturitou.

Následně byl přijat na Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně do oboru hudební výchova. Tam ho především zaujalo studium hudebních forem a harmonie, které přednášel Jan Kunc. Zároveň navštěvoval paralelně i přednášky z hudební vědy a estetiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Studia úspěšně dokončil 30. srpna 1951. V tomtéž roce nastoupil také na JAMU, kde se učil dirigování u Josefa Šoupala, Viléma Steinmanna a skladbu u Jana Kuncce.

V září 1951 byl přijat jako učitel na Vyšší hudební školu v Kroměříži, kde vyučoval intonaci, hudební nauku a sborový zpěv. Po dvou měsících byl však nucen odejít na povinnou vojenskou službu do Nýrska na Šumavě. I tam se věnoval hudbě a založil pěvecký sbor, který sám vedl. Ve vojenské kapele hrál na klarinet. Po absolvování povinného vojenského výcviku nastoupil v roce 1953 jako asistent sbormistra v Národním slovenském divadle v Bratislavě. Nebyl tam však spokojený a vrátil se zpět vyučovat na Vyšší hudební školu v Kroměříži. Od roku 1955 pak vyučoval v Pedagogické škole v Novém Jičíně, kam se přestěhoval po sňatku s Marií Vémolovou. Tam vyučoval hru na klavír, housle, sborový zpěv a hudebně-teoretické předměty. V letech 1956 a 1959 byl povolán na měsíční vojenskou službu. V roce 1959 dostal nabídku práce v Pedagogickém institutu v Ostravě, kterou přijal. Působil tam jako odborný asistent a opět vyučoval klavír, sborový zpěv, hudební nauku, intonaci a dirigování. Během své činnosti napsal studii, která se zabývala technikou zpěvu: *Výslovnost a dikce ve sborovém zpěvu*. Po dobu zaměstnání v Pedagogickém institutu byl skladatelsky činný a napsal 80 jednohlasých, 8 dvouhlasých a 3 trojhlasé kánony a mnoho lidových písní.

Roku 1965 se stal docentem na základě své práce: *Mužské sbory Leoše Janáčka a jejich interpretační praxe*.

Rovněž působil také v Pěveckém sdružení moravských učitelů a 29. září 1962 ho poprvé dirigoval na koncertě ve Vyškově a celý sbor samostatně vedl na koncertě ve Zlíně 22. února 1964, kdy zastupoval nemocného Jana Šoupala. Po smrti Jana Šoupala se stal hlavním dirigentem a kromě klasických děl od **Pavel** Křížkovského nebo **Josef Bohuslav** Foerstera uváděl i skladby ne tolik hraných skladatelů Ladislava Vycpálka, Karla Slavického a dalších. 5. března 1973 musel Antonín Tučapský rezignovat z politických důvodů na pozici dirigenta a do čela Pěveckého sdružení moravských učitelů se opět mohl postavit až v roce 1990. Důvodem toho byl sňatek **s britskou Beryl Musgrave**, která vyučovala anglickou konverzaci na Pedagogickém institutu v Ostravě. Byl na ni vyvíjen tlak, aby se vzdala britského občanství. **Odmítla a byla potom politicky podezřelá pro režim v Československu**. Stejný stín padl i na Antonína Tučapského po jejich sňatku. Byl mu odebrán úvazek v institutu. Poté se pokoušel ucházet se o práci v Brně, avšak v jeho kádrových materiálech stálo, že může vykonávat jakoukoli práci kromě kultury a školství. Nakonec byl nucen vykonávat práci skladníka. Opakovaně psal na Ministerstvo kultury i prvnímu tajemníkovi komunistické strany Gustavu Husákovi, ale vše bylo bez úspěchu. Jeho manželka Beryl toto zacházení špatně snášela a rozhodli se přestěhovat do Velké Británie roku 1974.

Tam se ucházel o práci učitele hudby, avšak veškeré jeho žádosti byly zamítnuty. Roku 1975 byl nakonec přijat na Trinity College of Music, kde vyučoval hudební teorii a později mu byl rozšířen úvazek o výuku kompozice. Kromě výuky na Trinity College se snažil opět uplatnit jako dirigent a příležitostně dirigoval London Chorale nebo Philharmonic Chorus London. **Jedanlo** se především o zástupy a jelikož to bylo časově náročné, tak se raději více začal věnovat kompozici.

V roce 1990 opět navštívil Československo a byl pro něj uspořádán v Opavě autorský koncert. Po sametové revoluci se opět začaly jeho skladby hrát v Československu na mnoha koncertech. Do roku 1989 platil nepsaný zákaz uvádět Tučapského skladby. Zvláštní ocenění se mu dostalo 7. listopadu 1996, kdy mu byl udělen čestný doktorát na Masarykově univerzitě v Brně a při té příležitosti byl uspořádán i slavnostní koncert. V roce 2005 se konal ve Vyškově první festival Antonína Tučapského. Ve Velké Británii se Antonín Tučapský zasloužil o šíření skladeb českých skladatelů. Roku 2012 získal ocenění Gratias Agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Dílo (výběr):

Sborová tvorba

Vysvědčení (1961).

Pěšky na výlet (1962).

Žaloba (1967).

Ptačí Jarmark (1970).

Kolotoč (1982).

Dreams (1993).

Svatý Vojtěch (1997).

Sonoris Vocibus (2003).

Vokální skladby

Svatý Václave (1976).

The Marriage of Psyche (1981).

Salve Regina (1984).

Pater noster (1992).

Ach, to milování (2009).

Instrumentální tvorba

Sonatina pro hoboj a klavír (1959).

Rhapsody (1977).

Five Little Pieces (1981).

Sonáta pro flétnu a klavír (1982).

Chromatic Dance (1987).

Legenda (2008.)

Literatura:

Lexika

ČSHS.

Ostatní

Mrva, Jiří: Zlatá stopa (Kroměříž 1991).

Buček, Miloslav: Duchovní hudba 20. století (Brno 1999).

Sehnal, Jiří: Dějiny hudby na Moravě (Brno 2001).

<http://www.antonintucapsky.com/>

https://mzv.gov.cz/file/835096/Sbornik_Gratias_agit_2012.pdf

příliš krátké heslovité věty
gramatika!